

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av tilbud. Forhandlingsforbud.

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtale for suge- og spyletjenester. Klager anførte at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist som følge av vesentlige avvik, og at innklagede hadde brutt regelverket ved å gjennomføre forhandlinger med valgte leverandør etter kontraktstildeling. Ingen av klagers anførsler førte frem.

Klagenemndas avgjørelse 2. mars 2026 i sak 2025/1529

Klager: Østbø AS

Innklaget: Alstahaug kommune

Klagenemndas

medlemmer: Bjørn Berg, Kjersti Holum Karlstrøm og Elisabeth Wiik

Bakgrunn:

- (1) Alstahaug kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 12. september 2025 en åpen anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtale for rørinspeksjon, suge- og spyletjenester på avløpsnett. Rammeavtalen hadde en varighet på fire år med opsjon på forlengelse i to pluss to år. Anskaffelsens verdi var estimert til 8 millioner kroner over fire år. Tilbudsfrist var 10. oktober 2025.
- (2) På konkurransegrunnlagets forside var det angitt «åpen konkurranse etter forskriftens del I og II». Avtalen skulle omfatte alle former for slamoppsuging- og spyletjenester i forbindelse med tette kummer, sluk, rør, kulvert og stikkrenne, samt inspeksjon og spyling av rør i tråd med innklagedes spyleplan for avløpsledninger.
- (3) Tjenestene under rammeavtalen skulle omfatte både bestillingsoppdrag og hasteoppdrag. Det var angitt i konkurransegrunnlaget at ved hasteoppdrag så skulle «*entreprenøren ha en maks responstid på 2 timer i hverdager*» og at det på helger og helligdager krevdes «*maks responstid på 4 timer*». For bestillingsoppdrag skulle leverandøren ha en responstid på maksimalt fem dager. Det var videre påkrevd at «*[l]everandør må skriftlig bekrefte at responstider overholdes som beskrevet*».
- (4) Det var angitt i konkurransegrunnlaget at leverandørene selv måtte disponere over og ha egnet utstyr tilgjengelig for å kunne utføre oppdrag. Deretter var det listet opp krav til henholdsvis stor bil og liten bil. Under hver liste over krav var det angitt og understreket at «*dette må dokumenteres*».
- (5) Under overskriften «*Krav til kamerautstyr (liten bil)*» var det i en punktliste gitt følgende tre krav: «*Stakekamera med 50 meters rekkevidde*», «*Traktor som kan filme fra 110mm og opp til 800mm rør*» og «*Rekkevidde på kamera må være minimum 100 meter*».

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (6) Det var videre angitt at dokumentasjon på utførte arbeider skulle leveres senest 14 dager etter fullførte oppdrag. Dokumentasjonen skulle leveres i systemet «*Gemini Portal*». Leverandører som manglet kompetanse innenfor denne programvaren ble tilbudt gratis opplæring hos innklagede. Under kontraktperioden måtte leverandørene påregne driftsmøter hver tredje uke. Før hvert møte måtte all dokumentasjon være lastet opp på Gemini Portal. Det var så angitt at dokumentasjon og gjennomføring «*skal utføres i henhold til VA Miljø blad nr. 51 Rørinspeksjon i avløpsledninger, og 71. Høytrykksspyling av trykløse avløpsledninger*» og «*[f]or øvrig henviser Alstahaug kommune til vedlegg I FDV og sluttdokumentasjon*».
- (7) Innklagedes generelle byggherrekrav for innlevering av FDV- og sluttdokumentasjon, var inntatt i konkurransegrunnlagets vedlegg «*FDV- og sluttdokumentasjon*». Innledningsvis i dokumentet var det angitt at dokumentasjon skulle leveres 14 dager før overtakelse finner sted og være godkjent av kommunen, og at dersom komplett rapport ikke var godkjent før overtakelsen så skulle det anses som en vesentlig mangel etter kontrakten. I delen om kontrollrapporter for VA-arbeid var det angitt at «*[d]en som utfører rørinspeksjon skal ha operatørbevis fra RIN/NORSK VANN. Rørinspeksjonen skal utføres iht. Norsk Vann rapport 234. Rørinspeksjon skal utføres etter at ledning er fullstendig rengjort med høytrykksspyling. Kamera skal normalt kjøres med fallretningen. Det skal brukes fallmåling ved rørinspeksjon*».
- (8) I konkurransegrunnlaget var det informert om at leverandøren kunne støtte seg på underleverandører for å oppfylle kravene og for å oppfylle kravene til tekniske og faglige kvalifikasjoner.
- (9) Det var deretter angitt at anskaffelsen skulle «*gjennomføres i henhold til lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 (LOA) og forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) FOR-2016-08-12-974. del I. Kontraktstildeling vil bli foretatt etter prosedyren åpen anbudskonkurranse, jfr. FOA § 13-1 (1)*». Det var så informert om at det ikke var adgang til å forhandle, og at det ikke var adgang til å endre tilbudet etter tilbudsfristens utløp. Videre ble det informert om at tilbud med vesentlige avvik skulle avvises etter anskaffelsesforskriften § 24-8 (1) bokstav b, og at tilbud med avvik eller uklarheter som ikke måtte anses ubetydelige, kunne avvises etter anskaffelsesforskriften § 24-8 (2) bokstav a.
- (10) Kontrakt skulle tildeles basert på tildelingskriteriene «*Pris*», vektet 70 prosent, og «*Miljø*», vektet 30 prosent. Tildelingskriteriet «*Pris*» skulle besvares ved å fylle ut et prisskjema. I prisskjemaet skulle leverandørene oppgi timepriser for stor og liten bil inkludert fører, filming av rør, timepriser for eventuell hjelpemann, samt timepriser ved 50 %, 100 % og 133 % overtidstillegg. For hver prispost skulle det gis en pris for bestillingsoppdrag og for akutte oppdrag. Det var informert om at leverandører som ikke så behov for eventuell hjelpemann, måtte oppgi null kroner i prisskjemaet.
- (11) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede to tilbud, fra Østbø AS (heretter *klager*) og A.O. Eide Maskinentreprenør AS.
- (12) I tilbudet til A.O. Eide Maskinentreprenør AS var det angitt at leverandøren støttet seg på Midt Norge Rørinspeksjon AS for gjennomføringen av kontraksarbeidene. Av underleverandørens forpliktelseserklæring fremgikk det at underleverandøren ville «*stille nødvendige ressurser til disposisjon for å oppfylle leveransens kontraktsforpliktelser*». Vedlagt tilbudet lå også operatørbevis for spylekurs avløp for to av A.O. Eide

Maskinentreprenør AS sine ansatte. I tilbudsbrevet var det tilbudt en responstid «for hasteoppdrag, 2 timer i hverdag og 2-4 timer i helg og helligdager». Under utstyrslisten i tilbudet var det blant annet angitt en tankbil med vanntank og sugetank og stakekamera med 60 meters rekkevidde, og en varebil med stakekamera med 60 meters rekkevidde.

(13) I prisskjemaet som skulle utgjøre besvarelsen av tildelingskriteriet «Pris», hadde A.O. Eide Maskinentreprenør AS fylt ut timepriser for stor og liten bil inkludert fører, og for filming av rør. Prispostene knyttet til hjelpemann og overtid personell var tomme. A.O. Eide Maskinentreprenør AS sin tilbudspris var 758 500 kroner, og klagers tilbudspris var 1 847 500 kroner.

(14) Leverandørene ble 16. oktober 2025 informert om at kontrakt var tildelt A.O. Eide Maskinentreprenør AS (heretter *valgte leverandør*). I tildelingsbeslutningen skrev innklagede at de «*har til hensikt å starte kontraktsforhandlinger med A.O. Eide Maskinentreprenør AS*».

(15) Klager påklaget tildelingen 20. oktober 2025. Innklagede opprettholdt tildelingen 21. oktober 2025. I klagesvaret skrev innklagede at «*[m]ange av punktene dere henviser til er elementer som avklares under kontraktsforhandlinger, og ikke som et ledd av anskaffelsen. Vi forholder oss til avgjørelsen som er tatt, og vi har til hensikt å gjennomføre kontraktsforhandlinger med A.O. Eide Maskinentreprenør AS, med mål om å komme frem til en kontrakt*».

(16) Kontraktsmøte mellom innklagede og valgte leverandør ble avholdt 4. november 2025. Der ble det løftet frem manglende dokumentasjon på kamerautstyr i tilbudet:

«Det foreligger ikke dokumentasjon på at liten eller stor kombibil har innebygget traktorsystem for rørinspeksjon. Midtnorsk Rørinspeksjon tilbyr rørinspeksjon, trykkprøving og desinfeksjon, men mangler beskrivelse på kombinasjonen av kravene i forespørselen Krav til kamera (liten bil): Stakekamera med rekkevidde på minst 50 meter, Traktor som kan filme fra 110 mm til 180 mm rør, Kamera med minimum 100 meters rekkevidde.»

(17) I referatet fra møtet ble dette punktet besvart ved at «*Entreprenør ettersender dokumentasjon fra underleverandør*».

(18) Under kontraktsmøtet ble det også løftet frem at tilbudet ikke inneholdt dokumentasjon på etterspurt operatørbevis:

«Det foreligger ikke operatørbevis for rørinspeksjon etter Norsk Vann rapport 234/2018 (hovedledning). Kravet innebærer 6 måneders praksis før kursbevis utstedes. Har dere noen tanker om hvordan dette skal løses?»

(19) Valgte leverandør besvarte forespørselen med at «*Operatør har gjennomført kurs, og venter på operatørbevis. Kopi ettersendes når det er mottatt.*»

(20) Innklagede bemerket også at tilbudet manglet informasjon om generering av filer:

«Det er ikke beskrevet hvordan generering av filer skal foregå. Krav til FDV-dokumentasjon tilsier at utførende skal ha operatørbevis fra RIN/Norsk Vann, og at rørinspeksjon skal utføres iht. Norsk vann rapport 234, hvilket krever lisensiert programvare (f.eks. WinCan). Dette mangler.»

- (21) Valgte leverandør svarte at dette skulle løses med «*Midtnorsk rørinspeksjon som er drevet i bransjen og har lisenser for utvekslingsformat*».
- (22) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 24. oktober 2025. Klagebehandling startet 7. november 2025, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforordningen*) § 13 siste punktum.
- (23) Kontrakt med valgte leverandør ble inngått 11. november 2025.
- (24) Nemndsmøte i saken ble avholdt 16. februar 2025.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (25) Innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandørs tilbud. Tilbudet oppfyller ikke flere av kravene i kravspesifikasjonen. Kravet om to timers responstid på hasteoppdrag og fire timers responstid på helger og helligdager kan ikke oppfylles når valgte leverandørs underleverandør er lokalisert mer enn fem timer fra kommunen.
- (26) Valgte leverandør oppfyller ikke kravet om stakekamera med minst 100 meters rekkevidde. I tilbudet er det angitt et stakekamera med 60 meters rekkevidde. Å akseptere en rekkevidde på under 100 meter strider uansett med de faglige kravene som følger av Norsk Vann-rapport 234/2018 og VA-miljøblad nr. 51.
- (27) Valgte leverandørs tilbud oppfyller heller ikke kravene som var stilt til dokumentasjon og generering av filer. I konkurransegrunnlaget forutsettes det at observasjoner og ledningsdata registreres fortløpende under filming. Dette er ikke det samme som først å filme for deretter å registrere observasjoner og generere fil.
- (28) Valgte leverandørs tilbud oppfyller ikke kravene om gyldig RIN/Norsk Vann-sertifikat for rørinspeksjon. Det er kun levert dokumentasjon innen spyling. Når kurs og sertifiseringer gjennomføres etter tilbudsfristens utløp, foreligger ikke kvalifikasjonene på tilbudstidspunktet. Ettersending av kursbevis er derfor ingen lovlig ettersending av mangelfull dokumentasjon, men en etterfølgende oppfyllelse av kvalifikasjonskrav.
- (29) Endelig var det stilt krav om at leverandørene skulle være godkjent lærlingebedrift. Valgte leverandør er per dato for klagen ikke registrert som godkjent lærlingebedrift, og oppfyller dermed ikke kravet.
- (30) Valgte leverandørs tilbud synes å være taktisk priset ved at det skiller flere hundre prosent mellom prisene for bestillingsoppdrag og hasteoppdrag. Videre er ikke prisskjemaet fullstendig utfyllt. Det mangler opplysninger om overtid, og det er krysset av for at det ikke er behov for hjelpemann selv om det i tilbudet er beskrevet to personer på bilen. Den manglende angitte overtiden og de svært lave prisene på akuttoppdrag kan innebære risiko for brudd på lønns- og arbeidsvilkår.
- (31) Innklagede har videre brutt regelverket ved å innlede forhandlinger med valgte leverandør etter kontraktstildeling. Det var angitt i konkurransegrunnlaget at det ikke skulle gjennomføres forhandlinger, og det er ingen andre leverandører som har fått mulighet til å forhandle om sine tilbud. Dessuten inneholder valgte leverandørs tilbud flere avvik og

uklarheter som ikke kan anses ubetydelige, eller som er vesentlige. Tilbudet skulle vært avvist, og ikke gjenstand for forhandlinger. Referatet fra kontraktsmøtet viser at det ble foretatt forhandlinger som går utover rene presiseringer av tilbudet, herunder ble det foretatt forhandlinger om innholdet i kontrakten og leveranse.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (32) Valgte leverandørs tilbud skulle ikke vært avvist. Valgte leverandør har i tilbudet angitt en responstid på to timer for hasteoppdrag i hverdagen og to til fire timer for hasteoppdrag i helger og på helligdager, dette er i tråd med kravspesifikasjonen. Ved akutte hendelser bruker valgte leverandør ansatte som er bosatt i kommunen.
- (33) Når det gjelder krav til kamerautstyr var det i kravspesifikasjonen stilt krav om stakekamera med rekkevidde på minst 50 meter. Valgte leverandørs stakekamera med 60 meters rekkevidde oppfyller kravet.
- (34) Når det gjelder generelt utstyr til filming av rør, er det ikke stilt krav om dokumentasjon av utstyr i tilbudet. Slik dokumentasjon ble imidlertid etterspurt i kontraktsmøtet, og det ble bekreftet at underleverandør hadde slikt utstyr. Kravene om dokumentasjon er oppfylt idet er tilbudt digital levering i tråd med konkurransegrunnlaget.
- (35) Valgte leverandør har en ansatt som venter på kursbevis for RIN/Norsk Vann-sertifikat for rørinspeksjon. Kurset ble gjennomført i september 2025 og det er gitt frist til desember 2025 for ettersending av kursbevis. Arbeidene utføres av underentreprenør frem til valgte leverandør har godkjente ressurser i eget firma.
- (36) Det er ikke stilt krav om at leverandørene skal være godkjent lærlingebedrift.
- (37) Det er ikke gjennomført forhandlinger i strid med regelverket. Det er foretatt mindre avklaringer i forbindelse med kontraktsinngåelsen. Likebehandlingsprinsippet er overholdt, og det har ikke vært gjennomført direkte dialog med noen av leverandørene før kontraktstildelingen.

Klagenemndas vurdering:

- (38) Klager har deltatt i konkurransen og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelse § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder suge- og spyletjenester, som er en tjenesteanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til 15 millioner kroner. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*), skal denne anskaffelsen i utgangspunktet følge forskrift 12. august 2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (forsyningsforskriften) del I og del II, jf. forsyningsforskriften §§ 5-1 og 5-2.
- (39) Innklagede har angitt i konkurransegrunnlaget at anskaffelsen skulle gjennomføres etter reglene i forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser del I. Konkurransegrunnlaget henviser til § 13-1 om anskaffelsesprosedyre og § 24-8 om avvisning av tilbud. Disse bestemmelsene står i anskaffelsesforskriften del III. I kunngjøringen er det imidlertid angitt at konkurransen følger forsyningsforskriften, og på konkurransegrunnlagets forside står det at den åpne konkurransen gjennomføres etter «*forskriftens del I og II*». Det er noe uklart ut fra anskaffelsesdokumentene hvilket regelverk anskaffelsen skulle følge. Kunngjøringen og konkurransegrunnlaget gir imidlertid holdepunkter for at anskaffelsen skulle følge forsyningsforskriften del I og II,

noe som også stemmer med anskaffelsens art og verdi. Klagenemnda legger derfor reglene i forsyningsforskriften del I og II til grunn i det videre.

Avvisning av tilbud

- (40) Klagenemnda tar i det følgende stilling til om innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandørs tilbud.
- (41) Det følger av forsyningsforskriften § 20-8 (1) bokstav b at oppdragsgiveren «skal» avvise et tilbud som inneholder «*vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene*».
- (42) Avvik foreligger dersom oppdragsgiver, ved å akseptere tilbudet, ikke kan kreve oppfyllelse i henhold til konkurransegrunnlaget, se blant annet lagmannsrettens avgjørelse i LB-2019-85112. Hvorvidt et tilbud inneholder avvik, beror på en tolkning av tilbudet i lys av konkurransegrunnlaget. Det avgjørende ved tolking av anskaffelsesdokumentene, er hvordan de vil forstås av en rimelig opplyst og normalt påpasselig leverandør, se HR-2025-1098-A, avsnitt 44-46.
- (43) Klager har anført at valgte leverandørs tilbud inneholder flere avvik fra anskaffelsesdokumentene. Klagenemnda tar stilling til hvert av de anførte avvikene i det følgende.
- (44) Partene er enige om at det i konkurransegrunnlaget var oppstilt et krav om to timers responstid på hasteoppdrag i hverdagen, og fire timers responstid på hasteoppdrag i helg og helligdager. Det var angitt i konkurransegrunnlaget at kravet måtte bekreftes oppfylt i tilbudet. Valgte leverandør har tilbudt en responstid på henholdsvis to og fire timer for hasteoppdrag, i tråd med konkurransegrunnlaget. Innklagede har videre forklart at valgte leverandør skal benytte ansatte bosatt i kommunen for hasteoppdragene. Valgte leverandørs tilbud inneholder ikke avvik fra kravet om responstid.
- (45) I konkurransegrunnlaget var det angitt at det for liten bil krevdes følgende kamerautstyr: «*Stakekamera med 50 meters rekkevidde*», «*[t]raktor som kan filme fra 110mm og opp til 800mm rør*» og «*[r]ekkevidde på kamera må være minimum 100 meter*». I motsetning til de andre kravene som var stilt til utstyr på biler, og for kravet til responstid, var det ikke angitt at kravene skulle dokumenteres oppfylt i tilbudet. Når kravene til kamerautstyr for liten bil leses i lys av konkurransegrunnlaget for øvrig, hvor det uttrykkelig etterspørres dokumentasjon for oppfyllelse i tilbudet, er det ikke naturlig å legge til grunn at kravene om kamerautstyr skulle dokumenteres oppfylt i tilbudet. Valgte leverandørs tilbud inneholder derfor ikke avvik fra krav til kamerautstyr. Klagenemnda bemerker at valgte leverandør uansett har tilbudt et stakekamera med 60 meters rekkevidde, og at det i etterkant av kontraktsmøtet ble sendt bekreftelse på at valgte leverandørs underleverandør har traktorkamera med tilstrekkelig rekkevidde.
- (46) I konkurransegrunnlaget var det videre informert om at leverandøren skulle levere dokumentasjon på utførte arbeider senest 14 dager etter fullført oppdrag, og at dokumentasjon og gjennomføring skulle utføres i henhold til VA Miljøblad nr. 51 og 71. Det var også henvist til konkurransegrunnlagets vedlegg «*FDV og sluttdokumentasjon*». Dette vedlegget inneholdt innklagedes byggherrekraav for innlevering av FDV- og sluttdokumentasjon, og det var angitt der at rørispeksjonen skulle utføres i henhold til Norsk Vann rapport 234.

- (47) Den delen av konkurransegrunnlaget som omhandlet dokumentasjon av oppdrag og generering av filer, inneholder ingen formuleringer som det er naturlig å lese som krav som skulle dokumenteres oppfylt i tilbudet. Det som beskrives, er hvordan dokumentasjon og filutveksling skal foregå i kontraksperioden. Innledningsvis i dokumentet «*FDV og sluttdokumentasjon*» er det angitt at dokumentet omhandler innklagedes byggherrekrav, og at manglende godkjenning av innleverte rapporter vil anses som en vesentlig mangel i henhold til kontrakten som kan møtes med dagmulkt. Kravene i «*FDV og sluttdokumentasjon*» er altså kontraktkrav, og ikke krav som skulle oppfylles på tilbudstidspunktet. Valgte leverandørs tilbud inneholder ikke avvik fra krav til dokumentasjon.
- (48) Til klagers anførsel om at valgte leverandør på tilbudstidspunktet ikke oppfylte kravet om operatørbevis for rørinspeksjon fra RIN/Norsk Vann, viser klagenemnda til at kravet fremgikk av vedlegget «*FDV og sluttdokumentasjon*». Kravene i dette dokumentet skulle som nevnt oppfylles i kontraksperioden, og ikke på tilbudstidspunktet. Valgte leverandørs tilbud inneholdt derfor ikke avvik på dette punktet.
- (49) Til klagers anførsel om at valgte leverandør ikke oppfyller kravet om å være godkjent lærlingebedrift, bemerker klagenemnda at den ikke kan se at det er oppstilt et slikt krav i konkurransegrunnlaget. Klagers anførsel fører dermed ikke frem. Nemnda bemerker videre at den ikke har tatt stilling til om innklagede var forpliktet til å stille krav om bruk av lærlinger, ettersom dette ikke er anført av klager.
- (50) Endelig har klager anført at valgte leverandørs prisskjema er mangelfullt utfylt, og at dette utgjør et vesentlig avvik.
- (51) Som det fremgår ovenfor i avsnitt 42, foreligger det et avvik dersom oppdragsgiver ikke kan kreve oppfyllelse i henhold til konkurransegrunnlaget. Tilbudet fra valgte leverandør dekker etter klagenemndas vurdering alle krav i konkurransegrunnlaget. Det fremgår klart av valgte leverandørs tilbud at de har bekreftet å ville utføre tjenestene i henhold til forespørsel. Tilbudet inneholder heller ingen forbehold mot vilkår eller betingelser i konkurransegrunnlaget.
- (52) Klager anfører imidlertid at manglende utfylt prisskjema utgjør et (vesentlig) avvik. Klagenemnda er enig i at prisskjemaet ikke er korrekt utfylt av valgte leverandør hva gjelder post for hjelpemann og overtid for personell. Det var i prisskjemaet spesifikt angitt at de grønne feltene skulle fylles ut, og at det – dersom leverandøren ikke så et behov for å benytte hjelpemann til å utføre tjenesten – uansett skulle fylles inn tallet 0,- i skjemaet. Dette var ikke fylt ut av valgte leverandør i henhold til føringene i prisskjemaet, samtidig som det gikk frem av tilbudet at leverandøren ville utføre de etterspurte tjenestene. Uutfylte poster i prisskjemaet etterlater spørsmål om valgte leverandør har ment å ikke ta betalt for de prispåbærende postene som fremkommer av prisskjemaet, eller om den manglende utfyllingen skyldes en forglemmelse/feil e.l.
- (53) Det følger av forsyningsforskriften § 19-3 (2) at det er leverandøren som bærer risikoen for eventuelle uklarheter i eget tilbud. Om det er uklart hvordan et tilbud skal forstås, innebærer bestemmelsen at den for leverandøren minst fordelaktige tolkningen, skal legges til grunn.
- (54) Regelen om at det er leverandøren som har risikoen for uklarheter i tilbudet, ble foreslått forskriftsfestet av forenklingsutvalget i NOU 2014: 4, punkt 24.2.3. Utvalget uttalte at

det ved fastleggelsen av tilbudets innhold må legges til grunn en objektiv tolkning av tilbudet, og at leverandørene i de fleste tilfeller av uklarhet ville risikere å få tilbudet sitt avvist. Om ikke-prisede poster uttalte utvalget:

«Gjeldende forskrift § 12-2 inneholder en regel om mangelfull prisutfylling i bygge- og anleggstilbud. I henhold til denne bestemmelsen skal poster som ikke er priset, anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet, eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil.

Som en konsekvens av at utvalget foreslår å forskriftsfeste uklarhetsregelen, foreslår utvalget å stryke denne bestemmelsen. Hvis et tilbud er mangelfullt priset, vil oppdragsgiver som beskrevet over kunne legge til grunn det minst fordelaktige tolkningsalternativet for leverandøren. Dette vil gjelde generelt, ikke bare gjelde tilbud på bygge- og anleggsarbeider. Dette må også ses i sammenheng med at utvalgets flertall foreslår å oppheve forhandlingsforbudet, jf. kapittel 16. Oppdragsgiver vil således alltid ha adgang til å gå i dialog med leverandøren om eventuell mangelfull prisutfylling.»

- (55) Uttalelsene gjelder anskaffelser som gjennomføres etter anskaffelsesforskriften del II, men klagenemnda legger til grunn at de også har betydning for konkurranser som gjennomføres etter forsyningsforskriften del II.
- (56) Etter en konkret tolking av valgte leverandørs tilbud kan klagenemnda ikke se at den manglende utfyllingen av prispostene skyldes en åpenbar feil. Videre er det, som påpekt i ovenfor, naturlig å tolke valgte leverandørs tilbud slik at tilbudet dekker forespørselen fra innklagede fullt ut. Den uklarhet som ligger i det mangelfullt utfylte prisskjemaet er det etter en konkret vurdering, mest nærliggende å tolke slik at valgte leverandør ikke vil ta ekstra betalt for postene «hjelpemann» og «overtid personell». Den mangelfulle utfyllingen av prisskjemaet representerer således kun et formalavvik ved at prisskjemaet ikke er korrekt utfylt i henhold til instruksjoner i selve skjemaet. Et formalavvik uten betydning for hvordan tilbudet skal tolkes, er ikke et vesentlig avvik. Klagers anførsel om avvising som følge av dette, tas derfor ikke til følge.

Valgte leverandørs tilbudspriser

- (57) Klagenemnda tar i det følgende stilling til klagers anførsler om at valgte leverandørs tilbud synes å være taktisk priset og medføre risiko for brudd på lønns- og seriositetskravene.
- (58) Det følger av forsyningsforskriften § 19-3 (1) at tilbudet skal være skriftlig og «bindende». At tilbudet er bindende, innebærer blant annet at leverandørene er bundet av de prisene de tilbyr. Det vil si at oppdragsgiver i kontraksperioden, kan kreve å få kontrakten oppfylt i henhold til prisskjemaet. Når pris er et av tildelingskriteriene, må leverandørene selv vurdere hvor lavt de kan prise tilbudet. Anskaffelsesregelverket oppstiller ingen generelle forbud mot taktisk prising, og utgangspunktet er at leverandørene tillates å prise tilbudet sitt taktisk, med mindre oppdragsgiver har bestemt noe annet i konkurransegrunnlaget, se klagenemndas avgjørelse i sakene 2022/20, avsnitt 43 og 2019/489, avsnitt 27. I denne konkurransen var det ikke oppstilt noe forbud mot taktisk prising.
- (59) På prispostene «suge- og spylebil (stor bil > 10 tonn)» og «suge- og spylebil (liten bil < 10 tonn)» hadde valgte leverandør angitt en timepris på bestillingsoppdrag som var

henholdsvis 30 og 25 ganger så høy som timeprisen ved akutte oppdrag. Valgte leverandørs tilbudte totalsum var 758 500 kroner. Klagers tilbudte totalsum var 1 847 500 kroner.

- (60) Når det gjelder anførselen om taktisk prising, viser klagenemnda til at det ikke var angitt noe forbud mot dette i konkurransegrunnlaget. Leverandørene stod derfor fritt til å prise tilbudene sine innenfor rammene av konkurransegrunnlaget.
- (61) Til klagers anførsel om at valgte leverandørs prising kan innebære risiko for brudd på lønns- og arbeidsvilkår, bemerker klagenemnda at anførselen ikke er videre begrunnet eller inneholder konkrete opplysninger om hvordan valgte leverandørs virksomhet er organisert. Valgte leverandør har i sitt tilbud bekreftet at virksomheten er lovlig organisert i henhold til gjeldende arbeidsmiljøregelverk og at de ansattes rettigheter ivaretas. Nemnda har ikke grunnlag for å betvile opplysningene i valgte leverandørs tilbud. Ingen av disse anførselene fører dermed frem.

Gjennomføring av forhandlinger

- (62) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede har brutt regelverket ved å gjennomføre forhandlinger med valgte leverandør etter kontraktstildeling.
- (63) Det var angitt i konkurransegrunnlaget at det ikke skulle gjennomføres forhandlinger. Det vil si at innholdet i leverandørens tilbud ved tilbudstidspunktet, skulle være endelig uttrykk for leverandørens forpliktelser ved en eventuell kontraktstildeling. De grunnleggende prinsippene om forutberegnelighet og likebehandling i loven § 4, innebærer da at innklagede er avskåret fra å forhandle med leverandørene.
- (64) Innklagede informerte klager om kontraktstildelingen 16. oktober 2025. I meldingen stod det at innklagede «*har til hensikt å starte kontraktsforhandlinger med [valgte leverandør]*». Klager påklaget tildelingen, og i innklagedes klagesvar av 21. oktober 2025, skrev innklagede at mange av punktene klager henviste til i klagen, var «*elementer som avklares under kontraktsforhandlinger*». Kontraktsmøte ble gjennomført 4. november 2025.
- (65) Klagenemnda bemerker at ordet «*forhandlinger*», som er brukt av innklagede i kommunikasjonen med klager, etter naturlig språkforståelse sikter til at to eller flere parter forsøker å komme til enighet. Ordlyden tilsier altså at det ikke forelå enighet om hva valgte leverandør skulle yte, noe som strider mot opplysningene i konkurransegrunnlaget. Nemnda kan imidlertid ikke se at det fremgår av referatet fra kontraktsmøtet, at innklagede og valgte leverandør gjennomførte forhandlinger. Slik nemnda forstår referatet, ble det kun foretatt avklaringer av hvordan valgte leverandør skulle gjennomføre kontraktsforpliktelsene sine. Innklagedes ordbruk overfor klager har vært uheldig, men nemnda har altså ikke funnet det bevist at det har funnet sted forhandlinger mellom innklagede og valgte leverandør. Klagers anførsel fører ikke frem.

Konklusjon:

Alstahaug kommune har ikke brutt regelverket for offentlige anskaffelser.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Elisabeth Wiik

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur